

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди**

До 300-річчя від дня народження Г. С. Сковороди

ІННОВАЦІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ: ДОСВІД, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали I науково-практичної інтернет-конференції
здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
першого року навчання
факультету початкового навчання**

17 травня 2022 року

Частина 1

**Харків
2022**

УДК 378:373.3

*Рекомендовано до друку редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Протокол № 5 від 18.05.2022 р.*

Інновації в початковій освіті: досвід, виклики сьогодення, перспективи: матеріали І науково-практичної інтернет-конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г.С.Сковороди (17 травня 2022 р., м. Харків) / за заг. ред. д. пед. н., доц. В. В. Ушмарової. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. Ч. 1. 39 с.

Збірник містить матеріали конференції здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди, присвячені актуальним проблемам початкової освіти. Розкриваються питання теорії та методики вищої освіти, теорії та методики навчання і виховання в початковій школі, арт-терапевтичні технології в початковій освіті, розвиток обдарованої дитини в освітньому середовищі початкової школи, підготовки майбутніх учителів початкових класів у контексті педагогіки партнерства, історико-педагогічні та компаративістські аспекти початкової освіти і підготовки майбутніх учителів початкових класів.

Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти і викладачів закладів вищої освіти.

УДК 378:373.3

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди, 2022

СЕКЦІЯ 3

ІНКЛЮЗИВНИЙ ПРОСТІР В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Москальова Ліна Організація роботи з батьками дітей з особливими освітніми потребами	24
---	----

СЕКЦІЯ 4

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА ЯК ОСНОВА ВЗАЄМОДІЇ ТА СПІВПРАЦІ УЧИТЕЛЯ, УЧНЯ І БАТЬКІВ

Іванченко Наталя Взаємодія вчителя з батьками молодших школярів в умовах дистанційного навчання	25
Коротун Марина Роль взаємодії вчителя і батьків при формуванні особистості учня	26
Кремєниця Анастасія Педагогічна освіта батьків молодших школярів у сучасних умовах в Україні	27
Кузнєцова Наталія Організація педагогічного партнерства школи і сучасної сім'ї	28
Садовнича Анастасія Зміст принципу партнерства у Концепції Нової української школи	29

СЕКЦІЯ 5

історико-педагогічні та компаративістські студії

Бережна Ольга Ідеї сімейного виховання у педагогічній спадщині А. Макаренка	30
Борисовська Юлія Підготовка вчителя початкових класів у педагогічній спадщині К.Д. Ушинського	31
Верецун Діана Психолого-педагогічний аналіз проблеми здібностей: історична ретроспектива	32
Демченко Наталія Витоки ідей формування працелюбства у школярів (дохристиянський період)	33
Мацишина Світлана Домашня освіта в Україні у першій половині XIX століття	34
Мирошнікова Ганна Гуманістичне виховання молодших школярів в спадщині В. Сухомлинського	35
Навроцька Катерина Вимоги до особистості вчителя у педагогічній спадщині В. Сухомлинського	36
Орловська Юлія Просвітницько-педагогічні ідеї Б.Д. Грінченка	37
Семенова Ірина Авторські педагогічні системи А. Макаренка і В. Сухомлинського у сучасній початковій школі	38

Авторські педагогічні системи А. Макаренка і В. Сухомлинського у сучасній початковій школі

Семенова Ірина

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент І. В. Єсьман

У Законі України «Про Освіту» засадами державної політики у сфері освіти та принципами освітньої діяльності визначено: людиноцентризм; нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями; науковий характер освіти; гуманізм; демократизм; єдність навчання, виховання та розвитку; виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій та ін. Заклад освіти як живий організм, здатний до самоорганізації, саморефлексії, розвиває, підтримує цілі, які тісно пов'язані з ідеалами й цінностями кожної дитини. Опікуючись особистісними цілями своїх вихованців та їх батьків, заклади освіти нерідко вступають в протиріччя з загальними, офіційними установками, намагаються вчасно реагувати як на виклики часу, так і на потреби особистості. На цьому тлі виникають авторські школи з носіями реформаційних ідей щодо мети, шляхів і засобів навчання й виховання дітей, що спираються на педагогічну рефлексію. Цей феномен – авторська педагогічна система як педагогічне явище – отримав своє розповсюдження в кінці ХХ – на початку ХХІ ст., коли змінилася соціально-культурна й економічна ситуація, держава послабила свій тиск на школу, а педагоги отримали можливість творчо розвивати й реалізувати свої ідеї.

Аналізу особливостей та змісту авторських педагогічних систем приділяли свою увагу С. Гончаренко, Н. Побірченко, О. Савченко, О. Сухомлинська та ін.

Історія української школи може надати цікаві і плідні приклади побудови авторських систем. Ми обрали два приклади, які, на нашу думку, є притаманними саме для України, охоплюють різні історичні періоди, а їх ідеї можуть служити поштовхом для сьогоденного оцінювання інновацій у освітній галузі. Це дві авторські школи, дві постаті – А. Макаренко, В. Сухомлинський, діяльність яких обіймає майже все ХХ ст. Так, саме ідеї директора школи, його мудрість, талант, організаторські здібності дають можливість створити таку школу, яку називають авторською школою.

Простеживши еволюцію поняття «авторська педагогічна система» можемо окреслити його змістовий аспект як гуманістичний заклад освіти, ідея створення якого належить педагогу-творцю, який розробив і поклав в основу його діяльності власну концепцію розвитку школи, основою якої є тріада дитина – вчитель – батьки, що забезпечує ефективне функціонування і стабільні позитивні результати. Таким чином, враховуючи сучасні реалії розвитку нашої держави, процеси, що відбуваються в освітньому просторі, який надзвичайно швидко глобалізується, вважаємо, що зміст поняття авторська школа поглиблюватиметься, набуватиме нових ознак і якостей.

Адже освіта як система – явище динамічне, вона постійно зазнає змін, реагуючи на виклики суспільного прогресу.